

Polgármesteri köszöntő

Tisztelt Olvasó!

Kisütött végre a Nap! Vége a borús, fárasztóan szürke télvégi napoknak. A kiskertek életre kelnek, szép lassan benépesülnek a balkonládák.

A napsütéssel a szabadtéri kimozdulás gondolata is egyre erősödik.

Hajdúböszörményben, a város intézményein kívül, a civil szervezeteknek és egyházaknak köszönhetően, az idén közel száz program közül választhat mindenki érdeklődésének megfelelően.

A hagyományos sport, kulturális szórakoztató rendezvények a Bocskai István tér mellett számos más helyszínen hívogatnak. A Fűrdőkerti Ifjúsági Szabadidőközpont egyre bővülő szolgáltatásaival kiváló lehetőséget nyújt a szervezett programok mellett a zavartalan kikapcsolódásra a kisgyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.

A Hajdúböszörményi Tájházakban átadásra kerülő „Mesterségek Háza” egy újabb színfoltja a hagyományörzésnek, a hagyományok ápolásának nemcsak városunkban, de térségi szinten is.

A „Hajdú 400” Egyesület által szervezett VIII. Böszörményi dísznövény és ízek fesztiválja ismét várja a virágok és a finomsütemények szerelmeseit, a Hajdúböszörményi Bocskai Néptáncgyűttes Baráti Körnek Egyesülete a tőle megszokott számos előadással mutatja be a néptánc szépségeit.

A lovassport kedvelői ismét számíthatnak a Díj-ugratók, Hagományörzők és Fogathajtók Közhasznú SE bemutatására, versenyre, a Hajdúböszörményi Fial Művészek Egyesülete 17. alkalommal szervezi meg a Jazz-Blues Jamboree programját.

XXIV. Hajdúhét ebben az esztendőben is számtalan, érdekes szórakoztató programmal számít városunk lakóira és az idelátogatókra.

A nyáron ismét megrendezésre kerül a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep 2017. évi nyári kurzusa, valamint a Hajdúsági Expo a Traktorhúzó Európa Kupával. A szervezők szerint ebben az évben is több mint tízezer látogatják majd programjaikat.

A fiatalok idén is számíthatnak a VII. KEXX Könnyűzenei Extrém Sport Fesztiválra, s természetesen a fentiekben túl sok, érdekes program, rendezvény várja a kikapcsolódni vágyókat.

Rendezvényeinken kívül számos vendéglátóhely, szállóhely és a Bocskai Gyógyfürdő is egész éves nyitva tartással fogadja a városunkba érkezőket.

Az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően 2016-ban kiemelkedő eredményt produkáltunk a turisztika területén. A városban eltöltött vendégéjszakák száma 20.400, a fürdő vendégforgalma pedig több mint 128 ezer fő volt. Látszik tehát, hogy van igény és van vásárlóerő, aki megfizeti a hajdúböszörményi pihenés – szórakozás költségeit és van arra igény, hogy tovább fejlesszük a strandfürdőt, sportolási és kulturális tereinket.

Kívánom, mindenki találja meg a kedvére való eseményt, hívja el rokonait ismerőseit, hogy közösen töltsünk szép napokat Hajdúböszörményben.

Kiss Attila
polgármester

Tatár Antal

Hajdúböszörmény szerepe az 1848/49-es forradalom és szabadságharcban

A forradalmi eseményekről folyamatos tájékoztatást kapott a helyi lakosság követek révén, majd a város kerületeiben kihirdetések nyomán. Ez a részletes tájékoztatás minden bizonnyal hozzájárult ahhoz, hogy a nem kis terhek viselését – különösebb ellenállás nélkül – vállalni tudja a polgári lakosság. A Hajdúkerület jogállásával kapcsolatban 1848. évi XXVI. tc-t alkotta meg a törvényhozás. A hajdúkiváltságok eltörlésének szándéka érzékenyen érintette a lakosságot, ez kifejeződsre jutott abban, hogy a szabadságharcra csak Bocskai neve és zászlaja alatt voltak hajlandók csatlakozni. Ezt olykor a kortársak sem értették. Továbbá a forradalom radikalizmussával, királyellenességével sem értettek egyet – immár ország-szerzte – az emberek, tehát megállapítható, hogy a forradalom és a szabadságharc ügye között is volt némi „nézeteltérés”. Ezt példázza a hajdúböszörményi Mező Dániel verse, aki a hazaszeretetét egy lényegűnek tekinti.

A forradalom a népképviselő elve nyomán helyi és országgyűlési képviselők választásának követelményét hozta.

A helyi intézményrendszer átalakítása a királyi biztos pozíciójának eltörlését, a városi képviselőtestület és vezetőség újraválasztását jelentette.

Az országgyűlési képviselők választására irányuló viták során két jelölt maradt versenyben: Sillye Gábor a hajdúpárt támogatót, aként és Kövér György, mint a beköltözött jelöltje. Politikai lejárata ellenére Sillye nyerte a csatározást, akivel szemben az a vád is felmerült – nem alaptalanul –, hogy katonaszökevény volt. A későbbi események ismeretében nyugton állíthatjuk, hogy a szabadságharcban végzett munkája miatt felmentheti a történelmi igazságtétel Sillyt ezen bűne „következményei” alól.

Sillye ügyesen egyensúlyozott szerepkörében a hajdúk és az ország érdekei között. A szabadságharc kirobbanása a kormánybiztosi feladatok fontosságát növelte életében. Itt pályájában kis híján komoly törés következett be: a népfelkelés szerve-

zésekor mutatkozó sikertelensége kapcsán Kossuth bizalma megingott személyében, formailag leváltására is sor került, de a gyakorlatban ezt nem sikerült kivitelezni. Egy ilyen helyzetben Sillye továbbra is úgy látta el feladatát, ami mutatja az ügy iránti elkötelezettségét, minek eredményeként Kossuth is elfogadta kormánybiztosi pozíciójában.

A nemzettség szervezése tulajdonképpen a szabadságharc készülőds burkolt formája volt, a törekvés kezdetektől a rendes zászlóalj létrehozására irányult. Hajdúböszörmény és a Hajdúkerület mind a személyi feltételek

3000 fő körüli létszámban fogtak itt fegyvert az emberek! És ehhez Sillye Gábor személyes elszántasága mindenképpen hozzájárult, hiszen az 53. gyalogzászlóalj toborzásáról, az azt leállítani akaró Kossuthot is meggyőzte, a már reménytelennek tűnő helyzetben sem adta azt fel. Bár ekkor az újoncozási területet ki kellett bővíteni – amiből etnikai konfliktusok is támadtak. Az újoncként a szabadságharcra azonban hivatalosan csak az 1848. augusztus 23-i véderőtörvény véglegesítésekor kezdődött!

Hajdúböszörmény a debreceni központú 10. honvédszászlóalj toborzási körzetébe esett, de

A 17. (Bocskai) huszárezred zászlaja (Hajdúsági Múzeum)

biztosításában, mind az anyagi terhek vállalásában az országos átlag felett teljesített – ami természetesen adódott abból is, hogy az országgyűlés és a kormány Debrecenben is tevékenykedett, továbbá az orosz intervenció beavatkozás földrajzilag újfent kiemelten fontos területé avatta a térséget.

1848 májusától augusztusig nyugodt körülmények között zajlott az első 12 honvédszászlóalj szervezése. Batthyány Lajos mintegy 300 tisztet nevezett ki. A hajdúkerület kötelessége 1017 fő újoncozása lett volna, ehhez képest vannak olyan adatok, hogy

sét is, ez '48 május 18-ától zajlott – hivatalosan, valójában már előbb is. A nemzettség szükség esetén harcászati feladatokat is ellátott. Április közepére már 372 fő jelentkezett, ebből 63 lovas szolgáltra (a hajdúk elsősorban huszárként akartak szolgálni). Sillye azon joga, hogy javaslatot tehetett a Bocskai nevével fémjelzett alakulatok tisztjeire, nem volt formalitás, gyakran figyelembe vették javaslatait. Ugyanakkor tekintélye addig érhetett legtöbbit, míg a nemzetből hazatérő egységek vezetőket, a rendes honvédségi alakulatoknál a javaslatétel „ereje” csökkent.

A Hajdúkerület, mint törvényhatóság – amellet, hogy a 10. honvédszászlóalj körzetébe esett – maga állíthatta ki az említett honvédségi alakulatokat. Mind a huszárezred, mind a zászlóalj esetében a kiképzésben fontos szerepet játszottak a császári haderőből hazatérő egységek, ilyen volt pl. a Petőfi által is megénekelt Lenkey-szászad.

A Debrecenre kényszerült kormány védelmére és a Tiszát átlépő ellenséges haderő ellen az erők fokozása érdekében népfelkelés elrendelésére is sor került – végül is január 11-én. Az OHB adata alapján 5875 fő gyűlt össze január 18-án, de igen sokan elszöktek közülük, nem sikerült őket egyben tartani törvényszéki fenyegetéssel sem, így az önkéntes csapatot feloszlatták. 1849. június 25-én Sillye Gábor – a hivatalos kormányrendelet megjelenése előtt – elrendelt egy második népfelkelést, pedig már nem volt kormánybiztos sem, csak országgyűlési képviselő. Erre az eseményekben új szereplőként megjelenő I. Miklós cár hadereje készlettel. Azonban az ellenség közelsége olyan félelmet váltott ki a közeli megyékben, hogy a népfelkelés másodszor is kivitelezhetetlen lett.

A 19. század első felében a Habsburg hadvezetés nem sok hajlandóságot mutatott az újítások bevezetésére. Az ún. technológiai minimumot a magyar hadvezetés is inkább csak „sürolni”, mintsem elérni tudta. A fegyverellátás kezdetektől nagy gondot jelentett. A jelentős import mellett nagy erőfeszítéseket tettek a hazai fegyvergyártás beindítására. A császári-királyi hadsereg

A toborzás részének tekinthetjük tehát a nemzettség szervez-